

Viața și munca anarhistului Omar Aziz și impactul său asupra organizării Revoluției din Siria

Leila Al Shami

2013

Omar Aziz (cărui prietenii lui îi spuneau cu drag Abu Kamal) s-a născut în Damasc. S-a întors în Siria din exilul din Arabia Saudită și Statele Unite în primele zile ale Revoluției Siriene. Intellectual, economist, anarhist, soț și tată, la vârsta de 63 de ani, s-a dedicat cu totul luptei revoluționare. A muncit împreună cu activiștii locali pentru a strânge ajutoare umanitare și pentru a le distribui în cartierele de la periferia Damascului care erau atacate de regim. Prin scrierile și activitatea sa a promovat auto-guvernarea, organizarea orizontală, cooperarea, solidaritatea și ajutorul reciproc ca mijloace prin care oamenii să se poată elibera pe ei înșiși de sub tirania Statului.

Împreună cu camarazii săi, Aziz a fondat primele comunități locale în Barzeh, Damasc. Exemplul acestora s-a răspândit în Siria și odată cu el unele dintre cele mai promițătoare și mai rezistente exemple de auto-organizare non-ierarhică care au apărut în țările cuprinse de Primăvara Arabă.

Aducându-i un tribut lui Omar Aziz, Budour Hassan spune: „El nu purta o mască din Vendetta, nici nu a format grupări negre (black blocs). Nu era obsedat să dea interviuri în presă... [Și totuși] în momentul în care cei mai mulți anti-imperialiști se dădeau de ceasul morții că se prăbușește statul sirian și că revoluția pe care nu au sprijinit-o de fapt niciodată e „deturnată”, Aziz și camarazii săi se luptau neobosiți pentru eliberarea necondiționată de sub toate formele de despotism și de hegemonie ale Statului.”¹

Madamiyah, Damasc, Siria: avioanele de vânătoare ale regimului Assad au bombardat cartierele localnicilor suburbia Madamiyah a Damascului, provocând numeroase victime și rănind foarte mulți civili. Aprilie 2013.

Aziz a fost încurajat de valul revoluționar care a cuprins țara și a crezut că ”demonstrațiile continue puteau să spargă dominația puterii absolute.”²

Dar, a observat ruptura dintre activitatea revoluționară și viețile oamenilor de zi cu zi. Pentru Aziz nu avea sens să participe la demonstrații care cereau dărâmarea regimului, în timp ce oamenii încă ar fi trăit în interiorul unor structuri autoritare și strict ierarhice impuse de către Stat. El a explicat acest clivaj prin faptul că în Siria se suprapun acum două timpuri: ”timpul care e determinat de putere” și care ”încă are puterea de a impune modul de gestionare a activităților vieții”, și ”timpul Revoluției” care aparține activiștilor care luptă să dărâme regimul.³

Aziz credea că pentru continuitatea și victoria Revoluției, e nevoie ca activitatea revoluționară să pătrundă în toate aspectele vieții oamenilor. A pledat pentru schimbări radicale în relațiile organizatorice și sociale, pentru a putea ataca fundamentele sistemului bazat pe dominare și opresiune.

În jurul lui, Aziz a văzut doar exemple pozitive. A fost încurajat de multitudinea de inițiative care apăreau în toată țara, inclusiv asigurarea voluntară de ajutor medical de urgență și sprijin legal, transformarea caselor în spitale de campanie și aranjarea coșurilor cu mâncare pentru distribuție. A văzut în asemenea gesturi „spiritul rezistenței poporului sirian față de brutalitatea sistemului, a masacrării sistematice și a distrugerii comunităților.”⁴

Viziunea lui Omar era să răspândească aceste practici și el credea că modul de a face asta era prin stabilirea de consilii locale. În a 8-a lună a Revoluției Siriene, când protestele larg-răspândite împotriva regimului erau încă, în cea mai mare, pașnice, Omar Aziz a așternut pe hârtie un proiect de discuție despre cum ar putea funcționa Consiliile Locale în Siria.

În viziunea lui Aziz, Consiliile Locale erau forumul în care oamenii veniți din diverse culturi și straturi sociale diferite puteau munci împreună pentru a realiza trei obiective principale; pentru a-și administra viețile independent de instituțiile și organele Statului; de a oferi spațiu care să dea posibilitatea și în care să se consolideze colaborarea între indivizi; și să activeze revoluția socială la nivel local, regional și național.

---

¹ Budour Hassan, ‘Omar Aziz: Rest in Power’, 20 February 2013, <http://budourhassan.wordpress.com/2013/02/20/omar-aziz/>;

² Omar Aziz, ‘A discussion paper on Local Councils,’ (in Arabic) http://www.facebook.com/note.php?note_id=143690742461532;

³ Ibid;

⁴ Ibid;

În proiectul său, Aziz a enumerat ceea ce credea el că ar trebui să facă în primul rând Consiliile locale:

1. **Promovarea solidarității umane și civile** prin îmbunătățirea condițiilor de viață, mai ales prin asigurarea unor locuințe sigure pentru cei care au rămas fără adăpost; oferirea de asistență, atât psihologică cât și materială familiilor celor răniți și deținuților; oferirea de sprijin medical și de hrană; asigurarea continuității serviciilor educaționale; și sprijinirea și coordonarea activităților de media. Aziz a precizat că asemenea acțiuni ar trebui să vină de la oameni, să fie voluntare și că nu ar trebui să înlocuiască sprijinul familiilor sau al rudelor. Credea că oamenii au nevoie de timp pentru a ajunge să se simtă confortabil cu ideea de a ieși din sfera de asigurare a serviciilor din partea Statului și pentru a-și adapta comportamentul social pentru a fi mai cooperanți unii cu alții. Aziz credea că rolul Consiliilor ar trebui să fie ținut la minimum pentru a permite dezvoltarea inițiativelor unice venite și din interiorul consiliilor și din interiorul comunităților.
2. **Promovarea cooperării**, inclusiv construirea de inițiative comunitare locale și de acțiuni, și promovarea inovației și invenției pe care Aziz le vedea ca fiind sugrumate de o jumătate de secol de tiranie. Consiliul local este forumul în care oamenii puteau discuta problemele cu care se confruntau în viața de zi cu zi, și în condițiile traiului lor zilnic. Consiliile locale ar fi sprijinit colaborarea și ar fi permis oamenilor să găsească soluții potrivite la problemele cu care se confruntau, inclusiv asupra chestiunilor care țineau de infrastructură, armonie socială și negoț, precum și asupra chestiunilor care necesitau soluții din exteriorul comunităților locale. Aziz a văzut și rolul cheie ca fiind apărarea teritoriului din zonele rurale și urbane care fusese supus exproprierii și achizițiilor făcute de către Stat. A respins exproprierea teritoriului urban și marginalizarea și strămutarea comunităților rurale, pe care le-a văzut ca pe o metodă folosită de regim pentru a-și impune politica de dominare și de excluziune socială. Aziz credea că e necesar să se asigure acces la pământ ca să se poată satisface toate necesitățile vieții pentru toți, și a cerut redescoperirea folosirii în comun a resurselor. Era realist, dar optimist. Observase că "este clar că asemenea acțiuni pot avea loc doar în locațiile care au devenit sigure sau aproape eliberate de sub puterea de stat. Dar a spus că e posibil să estimeze situația fiecărei zone și să se determine ce poate fi făcut". Aziz a pledat pentru legături pe orizontală care să fie stabilite între consilii pentru a crea relații de conviețuire și interdependență între diferite regiuni geografice.
3. **Relația cu Armata de eliberare siriană (Free Syrian Army, FSA) și interrelația dintre protecția și apărarea comunității și continuarea revoluției.** Aziz credea că era esențial să existe coordonare între rezistența populară civilă și rezistența populară armată. El a văzut rolul FSA ca necesar în asigurarea securității și apărării comunităților, în special în timpul demonstrațiilor, să apere liniile de comunicații între regiuni și să ofere protecție pentru mutarea oamenilor și a aprovizionării logistice. Rolul consiliului era de a oferi adăpost și hrană pentru luptătorii FSA și de a se coordona cu FSA pentru garantarea securității comunităților și în ce privește strategia de apărare pentru regiune.
4. **Componenta consiliilor locale și a structurii organizaționale.** Aziz a văzut că erau mai multe obstacole de depășit în privința formării consiliilor locale multiple. Primul era regimul, care, în mod repetat, lua cu asalt orașele mari și pe cele mici pentru a paraliza mișcarea revoluționară, pentru a ține oamenii izolați în enclave, și pentru a preveni cooperarea. Aziz a argumentat că pentru a răspunde la asemenea atacuri teribile din partea Statului, mecanismele de rezistență trebuie să rămână flexibile și inovative. Consiliile vor trebui să fie capabile să funcționeze cu puțini oameni precum și cu mai mulți, în funcție de nevoia de a se adapta la relațiile de putere de pe teren. El credea că această flexibilitate era esențială pentru ca dorința comunității de libertate să se realizeze. El vedea și dificultatea de a încuraja oamenii să aibă un mod de viață și relații sociale care erau noi și cu care ei nu erau obișnuiți. De asemenea asigurarea de servicii trebuia

menținută și era necesar să se găsească un mod de a obține o sursă independentă de putere în fața blocării accesului la resurse impusă de regim, precum și de a sprijini dezvoltarea activităților economice și sociale. Din acest motiv el cred că cei din consiliile locale ar trebui să cuprindă asistenți sociali și oameni cu experiență și expertiză în diferite probleme sociale, organizaționale și tehnice, care să aibă atât respect față de oamenii obișnuiți cât și potențialul și dorința de a munci voluntar și în echipă. Pentru Azis, structura organizațională a consiliilor locale era un proces care începea cu minimul necesar și care ar fi trebuit să evolueze în funcție de nivelul de transformare atins de Revoluție, de raportul de forțe dintr-o anumită zonă, și de relația cu comunitățile vecine. El a încurajat consiliile locale să împartă toate informațiile pe care le aveau unele cu altele, să se informeze constant unele pe altele și să se ajute cu cunoștințe, să învețe fiecare din experiența celorlalte consilii și să se coordoneze reciproc.

5. **Rolul Consiliului Național** este de a oferi legitimitate inițiativei și de a câștiga acceptarea sa din partea activiștilor. .... Ar trebui să caute finanțare pentru a duce la îndeplinire munca necesară și pentru a acoperi cheltuielile care nu pot fi susținute la nivel regional. Consiliul Național ar facilita coordonarea între regiuni pentru a găsi un teren comun între consiliile locale și pentru a consolida interdependența dintre ele.⁵

Munca lui Omar Aziz a avut un impact uriaș asupra organizării revoluției din Siria. În timp ce opoziția politică centrală nu a reușit să realizeze mai nimic în ultimii doi ani, mișcarea de opoziție din rândul oamenilor obișnuiți, în fața represiunii violente, a rămas dinamică și inovativă și a întruchipat spiritul anarhist. Nucleul opoziției oamenilor obișnuiți este tineretul, mai ales tinerii săraci și cei din clasele de mijloc, în care femeile și grupurile diverse religioase și etnice au jucat roluri active.

Mulți dintre acești activiști rămân neafiliați nici unei ideologii politice tradiționale, dar sunt motivați de chestiunile legate de libertate, demnitate și drepturi umane fundamentale. Obiectivul lor principal a rămas răsturnarea regimului, mai degrabă decât dezvoltarea unor grandioase propuneri pentru o viitoare Sirie.

Forma principală de organizare revoluționară a fost prin dezvoltarea *tansiqiyyat*; sute de comitee locale create în comunitățile din orașe și orașele din întreaga țară.

Aici, activiștii revoluționari se implică în activități multiple, de la documentare și relatarea violențelor la care recurge regimul (și din ce în ce mai multe elemente ale opoziției), până la organizarea de proteste și de campanii de nesupunere civică (cum ar fi grevele sau refuzul de a plăti facturile pentru utilități) și colectarea și asigurarea de ajutor umanitar în zonele aflate sub bombardamente sau sub asalt.

Nu există un singur model, adesea ei operează așa cum sunt și organizați – pe orizontală -, sunt grupări fără lideri, formate din oameni care vin din toate segmentele societății.

Aceste grupări sunt baza mișcării revoluționare care creează solidaritate printre oameni, un simț al comunității și acțiune colectivă. Vezi eforturile Yabroud (dintr-o suburbie a Damascului) de a se organiza în absența Statului. Unele comunități locale au ales delegați cum ar fi în Kafranbel Idlib, unde un comitet de reprezentanți aleși au făcut propria lor constituție.

Activiștii tineri din Kafranbel țin protestele populare în viață și mereu active, și au câștigat faimă internațională prin banerele lor pline de culoare și de satiră pe care le-au adus la toate protestele lor săptămânale.

Ei s-au implicat și în activități civile cum ar fi asigurarea de sprijin psihologic pentru copiii și formarea de forumuri pentru adulți pentru a discuta chestiunile legate de nesupunerea civică și rezistența pașnică.

La nivelul orașului și al districtelor, au fost stabilite consilii revoluționare sau *majlis thawar*. Ele adesea sunt principala structură civilă administrativă în zonele eliberate de Stat, precum și în unele zone care rămân sub controlul Statului.⁶

⁵ Ibid;

⁶ Pentru un raport asupra Consiliilor locale vezi Gayath Naisse 'Self organization in the Syrian people's revolution': <http://www.internationalviewpoint.org/spip.php?article3025>;

Acestea se ocupă de asigurarea serviciilor de bază, coordonează activitățile comitetelor locale și coordonează rezistența populară armată. Fără îndoială, cum serviciile care erau oferite de Stat au dispărut din anumite zone, și situația umanitară s-a deteriorat, aceste comitete au jucat un rol vital în viața oamenilor.

Nu există nici un model unic pe care să îl urmeze aceste Consilii Locale, dar ele în principal au o formă care poate fi descrisă ca reprezentând un model democratic.

Unele au stabilit diferite departamente administrative pentru a prelua funcțiile care anterior erau asigurate de Stat. Unele au avut mai mult succes și au fost mai inclusive decât altele care au avut de luptat să poată înlătura birocrația fostului regim sau au fost afectate de certuri interne.⁷

În timp ce principala bază de activitate este foarte mult la nivel local, există un număr de diferite grupuri-umbrelă care au apărut cu scopul de a coordona și de a forma rețele la nivel regional și național.

Acestea includ Comitetele de Coordonare Locale (LCC), Comitetele de Acțiune Locală (NAC), Federația de Coordonare a Comitetelor Revoluției din Siria (FCC) și Comisia Generală a Revoluției din Siria (SRGC). Nici unele nu reprezintă totalitatea comitetelor locale sau a consiliilor și ele au structuri organizaționale diferite și niveluri diferite de implicare sau de ne-angajare cu opoziția politică oficială.

„Sunt în viață... Sunt în viață” – sunt cuvintele unei fete care a supraviețuit atacului cu arme chimice lansat de regimul lui Assad asupra civililor dintr-o suburbie a Damascului, în august 2013.

O amenințare majoră cu care se confruntă aceste diverse inițiative a fost nu doar continuarea persecutării a activiștilor de către regim, lipsa resurselor, neîncetatul masacru comis de Stat care atacă neconținut zonele locuite de civili, și deteriorarea din ce în ce mai mare a securității și condițiilor de viață. Unele consilii locale au fost confiscate de forțele reacționare și contra-revoluționare. De exemplu, în Al Raqqa grupări rebele non-locale cu înclinații salafi/takfiri au confiscat foarte multă putere de la consiliul local. Cum au încercat să impună o viziune islamistă care e străină aproape tuturor localnicilor, oamenii din Raqqa au ținut-o în proteste continue împotriva lor. În acest video, **aici**, din iunie 2013, oamenii protestează față de arestarea de către Jabhat Al Nusra a unor oameni din familiile lor. Femeile strigă: ”Să vă fie rușine! Ne-ați trădat în numele Islamului!”

„Către Comisia Internațională de Inspecție: Sperăm că ați petrecut o vacanță frumoasă la hotel. Sperăm că mirosul armelor chimice nu v-a deranjat prea tare.”

Pe parcursul lunii august 2013, oamenii din Al Raqqa au protestat aproape zilnic împotriva Statului Islamist al Irakului și al-Sham (ISIS) cerând eliberarea sutelor de deținuți, de oameni răpiți și dispăruți. La fel, revoluționarii din Aleppo au lansat campania ”destul e destul”, cerând încetarea abuzurilor din partea rebelilor și tragerea lor la răspundere. Această demonstrație din iunie 2013 a fost ținută în fața tribunalului Sharia din Aleppo după uciderea unui copil pentru că l-ar insultat pe profetul Mohammad. Oamenii **aici** cer ca ucigașii băiatului să fie duși la judecată și spun ”Comitetul Sharia a devenit Serviciul secret al forțelor aeriene!” (cea mai brută forță de securitate a regimului Assad). În Idlib oamenii au protestat de asemenea împotriva Comitetului Sharia care a fost stabilit acolo, **aici** ei spun „suntem împotriva regimului, împotriva crimelor extremiștilor și opresiunii lor” și cer reîntoarcerea avocaților profesioniști (judiciarul independent) la tribunal (în locul bărbaților religioși).

Omar Aziz nu a trăit să vadă presiunile adesea de nedepășit care s-au abătut asupra revoluționarilor sirieni, sau reușitele și eșecurile experimentelor din organizațiile auto-administrate. Pe 20 noiembrie 2012, el a fost arestat, luat din casă de către *mukhabarat* (mult temutul serviciu de informații al lui Assad). Nu cu mult înainte să fie arestat, el a spus: „Noi nu suntem cu nimic mai prejos de muncitorii Comunei din Paris: ei au rezistat 70 de zile, și noi încă rezistăm de un an și jumătate.”⁸

Aziz a fost ținut în arestul serviciului secret, într-o celulă de 16 metri pătrați pe care a împărțit-o împreună cu alți 85 de oameni. Asta a dus la deteriorarea și mai mare a stării sale de sănătate, deja fragile. Ulterior a fost transferat în închisoarea Adra unde a murit în urma unor complicații la inimă în februarie 2013, cu o zi înainte de a împlini 64 de ani.

---

⁷ Ibid;

⁸ Via @Darth Nader <https://twitter.com/DarthNader/status/304015567231266816>

Numele lui Omar Aziz ar putea să nu fie cunoscut de multă lume, dar el merită recunoaștere, ca o figură contemporană importantă în dezvoltarea gândirii anarhiste și a practicii anarhiste.

Experimentele din organizarea revoluționară de la bază, formată din oameni obișnuiți, pe care el le-a inspirat, oferă multe învățături și lecții pentru organizarea anarhistă viitoare a viitoarelor revoluții din restul lumii.

Biblioteca Anarhistă

Leila Al Shami

Viața și munca anarhistului Omar Aziz și impactul său asupra organizării Revoluției din Siria
2013

Preluat la 16.12.2022 de la <https://iasromania.wordpress.com/>

ro.theanarchistlibrary.org